

Справа «Голомійов проти Молдови» (“Holomiov v. Moldova”)

У рішенні, ухваленому 7 листопада 2006 року у справі *«Голомійов проти Молдови»*, Суд постановив, що:

- було порушено ст. 3 Конвенції (заборона нелюдського чи такого, що принижує людську гідність, поводження) щодо неспроможності влади забезпечити п. Голомійову медичну допомогу відповідно до його потреб;
- мало місце порушення ст. 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність);
- мало місце порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції (право на справедливий судовий розгляд упродовж розумного строку).

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 25 000 євро як компенсацію моральної шкоди та 800 євро на відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявник Віктор Голомійов, 1955 р. н., є громадянином Молдови та проживає у м. Кишинів.

24 січня 2002 року заявник був заарештований за підозрою у підбурюванні та пособництві у дачі хабара. Двома днями пізніше Центральним окружним судом (Centru district court) була надана згода на взяття його під варту. Кілька разів строк затримання п. Голомійова продовжувався, але починаючи з 23 травня 2002 року, він утримувався під вартою без згоди на це суду. Зважаючи на свій стан здоров'я та неможливість отримання достатньої медичної допомоги через відсутність медикаментів та кваліфікованих лікарів в умовах ув'язнення, заявник надіслав кілька клопотань із проханням про звільнення. У всіх проханнях п. Голомійову було відмовлено.

Згідно з медичними довідками, представленими заявнику, він хворів на хронічний гепатит, гідронефроз другого ступеня, хронічний двосторонній пієлонефрит із функціональним розладом правої нирки. Також у нього виявили камінці у сечовивідній системі, хронічну ниркову недостатність та травму голови.

Кілька разів лікарі рекомендували п. Голомійову провести операцію правої нирки. У 2002 та 2003 роках уролог із Центральної республіканської лікарні та головний лікар в'язничної лікарні наполягали на негайному оперативному втручанні, оскільки його затримка, на їх думку, могла викликати серйозні негативні наслідки для здоров'я заявника. Проте вимоги лікарів не виконувались.

Пан Голомійов звернувся до Міністерства юстиції зі скаргою на відсутність можливості отримання адекватної медичної допомоги. Листом від 23 вересня 2003 року у задоволенні скарги було відмовлено. В обґрунтуванні зазначалось, що йому надавалась медична допомога відповідно до «скромних можливостей» в'язничної лікарні із використанням медикаментів, які приносили родичі заявника.

У жовтні 2003 року головний лікар в'язничної лікарні поінформував адвоката заявника, що серед медперсоналу цього закладу немає урологів, кардіологів та нейрохірургів, достатньо кваліфікованих для надання медичної допомоги заявнику.

У листопаді 2004 року п. Голомійов розпочав голодування на знак протесту проти умов свого тримання під вартою.

У грудні 2005 року рішенням окружного суду, з огляду на несумісність тримання під вартою заявника із його станом здоров'я, п. Голомійову було дозволено відбувати затримання у вигляді домашнього арешту.

На час розгляду справи у Суді заявник перебуває під домашнім арештом, а слідство у його справі триває й досі.

Зміст рішення Суду

Заявник скаржився на те, що він утримувався у нелюдських та таких, що принижують людську гідність, умовах, а також на те, що йому не надавалася необхідна медична допомога. Пан Голомійов стверджував, що він незаконно тримався під вартою після закінчення строку дозволу на його затримання, наданого судом. Також заявник скаржився на зволікання у розслідуванні його кримінальної справи. При цьому п. Голомійов посилався на порушення статей 3, ч. 1 ст. 5 та ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Суд дійшов висновку, що основною проблемою у спорі була не відсутність можливості отримання медичної допомоги у в'язниці, а те, що заявнику з його особливими потребами не надавалась необхідна медична допомога.

Суд наголосив, що вжиті у в'язниці заходи, а саме: огляд п. Голомійова лікарями та його подальша госпіталізація, були недостатніми. Стосовно цього Суд зазначив, що у 2002 та 2003 роках лікарі наполягали на негайному оперуванні однієї з нирок заявника, а один із лікарів навіть звертав увагу на важкий стан п. Голомійова та ризик втрати ним однієї з нирок. Проте повноважні органи не виконали вимоги лікарів.

Крім того, Суд вказав, що місцеві суди теж дійшли висновку про ненадання заявнику необхідної медичної допомоги під час його затримання і саме з огляду на це тримання під вартою було замінене на домашній арешт.

Суд зауважив, що ні у в'язниці, ні у в'язничній лікарні не було медперсоналу, достатньо кваліфікованого, аби надати п. Голомійову медичну допомогу. Більше того, відповідним листом Міністерство юстиції визнало неадекватність надання медичної допомоги заявнику, а також те, що він змушений був отримувати необхідні медикаменти від своїх родичів.

Отож Суд дійшов висновку, що п. Голомійов, страждаючи на захворювання нирок, яке спричиняло серйозні ризики для його здоров'я, майже чотири роки утримувався без необхідної медичної допомоги. Відтак, Суд вирішив, що мало місце порушення ст. 3 Конвенції.

Суд постановив, що оскільки задля тримання під вартою п. Голомійова після 23 травня не було жодних правових підстав, то мало місце порушення ч. 1 ст. 5 Конвенції. Беручи до уваги цей висновок, Суд не вважає за потрібне досліджувати скаргу заявника про юридичні підстави його затримання.

Суд відзначив, що розслідування у справі п. Голомійова триває 4 роки та 9 місяців. Зважаючи на обставини справи, Суд вважає, що час розслідування не відповідав вимогам „розумного строку”. Тому Суд постановив, що мало місце порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції.